

2) În loc de *iu* se pronunță *u*: *o lupaņu* „despre cojire”; *o și po prad'eņu* „despre, după tors”; *o lamaņu* „despre rupere”; *po pisaņu* „după scriere”; *po cestovaņu* „după călătorie”; *paņu* „pe doamna” ș.a.; *ju* am notat numai o singură dată: *v dobrim zdavju je* „este sănătos”.

3. a) Pronunțarea diftongilor cu *i* nesilabic, cum s-a amintit mai sus, nu este caracteristică graiului. O parte din cuvintele auzite cu *ie, ia* le-am notat și cu *je, ja*. *i* nesilabic se poate considera ca o variantă de pronunțare a lui *j*. Diftongii au fost notați în cuvinte ca: *žriedlo* „izvor”; *povrieslo* „legătoare”; *d'iera* „gaură”; *sa ul'ieram* „mă șterg”; *ñie* „nu”; *mjera* „măsură”; *zomjera* „e în agonie”; *sviečka* „luminare”; *sviet'i* „luminează”; *rosievam* „risipesc”; *xl'iep* „piine”; *ml'ieko* „lapte”; *tie* „acelea”; *siedmi* „al șaptelea”; *miesja* „ei plămădesc”; *cjel'i* „ocheste”; *drjek* „trunchi”; *rjeka* „riu”; *povicm* „voi spune”; *vjem* „știu”; *vjeter* „vînt”; *potpjeraju* „ei propresc”; *papjer* „hîrtie”; *piesni* „cîntece”; *spjeva* „cîntă”; *piesku* „nisipului”; *vrvaja* „ei vorbesc”; *držia* „ei țin”; *pal'ja* „ei ard”; *pil'ja* „ei taie (cu fierăstrăul)”; *xod'ja* „ei umblă”; *sinovja* „fii”; *mesjačna* „luminat de lună”; *sed'ja* „ei șed”; *vid'ja* „ei văd”; *bl'ačja* „behaie”; *močja* „ei topesc (cînepa)”; *robja* „ei lucrează”; *v mažiari* „în piuliță”; *žjak* „elev”; *rozumia* „ei înțeleg”.

3. b) Sînt o serie de cuvinte în care în locul diftongilor *ie, ia* se pronunță în mod consecvent *je, ja*. De ex.: *zomjera*, *umjera* „este în agonie”; *mjera* „măsură”; *bjel'it* „a albi”; *bjedni* „sărac”; *podñebje* „cerul gurii”; *papjer* „hîrtie”; *pjera* „pene”; *pjesen* „cîntec”; *potpjerat* „a propti”; *vjera* „credință”; *ovocje* „fruct”; *rosjevam* „risipesc”; *rosjevač* „semănător”; *rječica* „ciur”; *drjek* „trunchi”; *rjeka* „riu”; *rječka* „rîuleț”; *pjati* „cinci”; *d'evjati* „șase”; *zemjan* „nobil”; *stavjaňa* „construcție, clădire”; *povjazal'i* „au legat”; *uvjazani* „legat”; *zdavja* „sănătate”; *svjatek* „sărbătoare”; *vjanoce* „crăciun”; *svjatosť* „sfințenie”; *vjac* „mai mult”; *gazdovja* „stăpîni”; *kmotrovja* „cumetri”; *rod'ičja* „părinți”; *ñeporjadek* „desordine”; *rjat* „veselă”; *prjat'el'ja* „prieteni”; *sused'ja* „vecini” ș.a.

3. c) În alte cuvinte, în locul diftongilor *ie, ia* se pronunță în mod consecvent *e/ej, a/aj*. De ex.: *smešni* „ridicol, caraghios”; *perečko* „penișoară”; *hvezda* „stea”; *zvera* „animal”; *prepast* „prăpastie”; *prelox* „paragină”; *trezvi* „trează”; *strel'a* „el trage [cu arma]”; *streblo*, *sreblo* „argint”; *streborni* „de argint”; *xl'ef* „cocină”; *xl'evac* „coteț”; *l'evik* „pilnie”; *l'ek* „medicament”; *sl'epka* „găină”; *pol'efka* „supă”; *l'efč* „leucă”; *l'etadlo* „avion”; *gol'er* „guler”; *l'eskovje oreški* „alune”; *l'eskovce* „alune”; *kl'ešt'e* „clește”; *teš* „de asemenea”; *d'et'a* „copil”; *d'eža* „ciubăr”; *d'erka* „găurice”; *hñezdo* „cuib”; *hrñec* „oală”; *tañer* „farfurie”; *veñec* „cunună”; *koñec* „sfîrșit”; *začatek* „început”; *čapka* „șapcă”; *prsa* „piept”; *strašak* „sperietoare”; *požar* „incendiu”; *žara* „zori”; *žaden* „nici unul”; *trast* „a scutura”; *zaprahnut* „a înhăma”; *l'aca* „hățuri”; *mal'ar* „fotograf”; *okul'are* „ochelari”; *brat'a* „frați”; *krešt'aňa* „creștini”; *peñas* „ban” ș.a.

3. d) Sînt cuvinte pe care mulți vorbitori le pronunță o dată cu *je, ja*, altă dată cu *e/ej, a/aj*. De ex.: *mjesi* - *mesi* „plămădește”; *povrieslo* - *poureslo* „legătoare”; *vjeter* - *veter* „vînt”; *xl'jep* - *xl'ep* „piine”; *sviet'i* - *svet'i* „luminează”; *ml'jeko* - *ml'eko* „lapte”; *svječka* - *svečka* „luminare”; *trjeda* - *treda* „clasă”; *vjem* - *vem* „știu”; *mesjac* - *mesac* „lună”; *hrješni* - *hrešni* „păcătos”; *žjak* - *žak* „elev”; *sjedmi* - *sedmi* „al șaptelea”; *kal'ja* - *kal'a* „ei văruiesc”; *šjesti* - *šesti* „al șaselea”; *sed'ja* - *sed'a* „ei șed”; *tie* - *te* „acelea”; *vid'ja* - *vid'a* „ei văd”; *žriedlo* - *žredlo* „izvor” ș.a.